

NIESPANIE (27) *sb n*

W pisowni łącznej (18), w rozłącznej (9).

Teksty nie oznaczają é; pierwsze e prawdopodobnie jasne (tak w nie-); a jasne.

*sg N niespani(e) (4). ◇ G niespaniã (7). ◇ D niespaniu (1). ◇ A niespani(e) (2). ◇ I niespanim (6), niespani(e)m (3); -im *BielKron*; -(e)m *LatHar*, *SkarKazSej*; -im : -(e)m *SkarŻyw* (5:1). ◇ L niespaniu (3). ◇ pl L niespaniach (1).*

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w. s.v. spać.

*Brak snu, bezsenność; exeubatio perpetua, nocturna inquietas, insomnia Cn (27) : Ieftliby takowe nie fpanie przychodziło Dziecięciu z nieczyfthego mleka [...] Tedy ma być mamka przemieniona *FalZioł* V 42, V 37v.*

*W połączeniach szeregowych (7): iż łą infze niedobre znaki k temu/ iako wielkie bolenie głowy/ nie fpanie/ czknienie/ nie iedzenie/ mdłość wielka. Smierć takiemu grozi *FalZioł* V 4v, V 13v, 18b; SZálenie/ przygadza łye od rozmaitych przyczyn: niegdy od ciężkiego picia/ niegdy od ftráchu/ od miłości od mylenia/ od niefpánia/ od zbytniego poftu/ od zátrzymania miefyácow w niewiáftách. Drugdy od truciny: álbo gdy wściekły pies vije. *SienLek* 52, 16, 22; głod/ źimno/ niefpánie/ y wżyftkę niewczelność nád obyczay Ludzki wytrwáią. *BielSpr* 67v.*

*Zwrot: »(u)morzyć, strapić niespaniem« [szyk zmienny] (2:1): pothym fie wkładł/ bo był ftrapion niefpánim długim. *BielKron* 309v; Częftokroć fkoró fpác począł/ fzátan go budził/ á mniemáiąc áby iufz świtało/ całą go noc niefpániem morzył *SkarŻyw* 571; *SkarKazSej* 669a.*

a. *Czuwanie nocne; vigilia Vulg, Cn; pervigilatio, pervigilium, vigilantia Cn (15) : ia tak dierzę/ żeby drugi/ nigdy tak wielkcy pracze y niefpánia nie podeymował/ thák wiele łez nie wylewał [...] dla łámego telko ciála *GórnDworz* Bb5; *SkarŻyw* 411.*

*W połączeniach szeregowych (10): Wiele ich ieft/ ktorzy poft/ nie fpánie/ bolenie wytrwáią/ á milczenia ná rzeczách y namiętnościách wielkich nie zdzierzą. *SkarŻyw* 16, 14, 35, 57, 86, 117 (9); iáko fłudzy Boży/ w ćierpliwości wielkcy/ w vtrapieniach/ w potrzebách/ w vćiłkách; w ráziech/ w więzieniu/ w rozruchách/ w pracách/ w niefpániách/ w pościech: w czyfłtości/ w vmieiętności/ w niefkwapliwości/ w łagodności/ w Duchu świętym/ w miłości nieobłudney *WujNT* 2.Cor 6/5.*

*Zwrot: »niespaniem się dręczyć« (1): zbáwiciel náłz [...] y modlitwę przez całą noc czynił/ y niefpániem fię dręczył. *LatHar* 124.*

*Szeregi: »niespanie i modlitwa« (1): Cierpliwość wielka wniefpániu y w modlitiwie. *SkarŻyw* 31 marg. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.]*

*»posty i niespanie« (1): corki fwey nie poznał/ prze onę twarz iey/ pofty y nie fpánim wyfufzoną y zmienioną. *SkarŻyw* 15. [Ponadto w połączeniach szeregowych 7 r.]*

Synonimy: bezsen, niesien; a. czucie, wijilija.

Cf SPANIE